

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

XXXIV. An si reus extractus Ecclesiae non restituatur, omnia acta sint
nulla. Vbi etiam quinam alij effectus inde sequantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

decisum fuisse testatur Gutierrez in 99. pract. lib. 3. quest. 4. num. 10.

35 Ad id verò, quod dicit Nouarius, quod sicut Ecclesia in sua possessione restitui debet, ita & Curia secularis similiter in sua possessione restitui debeat. Respondetur, disparitatem esse, quia in casu Ecclesie ipse Iudex secularis illam spoliavit, extrahendo ab ipsa, vel retinendo extractum ab ipsa reum violentè; & idè iure reus est ei restituendus. At in eo casu ipsa Ecclesia non spoliavit Curiam secularem, quia recepit eum liberum, & ius habentem pro sui defensione ad ipsam confugiendi. Quapropter Iudex laicus debet restituere reum Ecclesie spoliatæ, quia per talem spoliationem Ecclesia non amittit ius protectionis acquisitum; & idè Curia capiens reum lædit tale ius: ex iniusta autem læsione oritur restituendi obligatio. At Ecclesia protegens reum violentè ereptum Curie, non lædit ius Curie, licet quodammodo reus in tali casu sit sub dominio Curie: quia protegit reum utentem iure suo: atque adè protegit in eo, in quo potest illum protegere: quia sine iniuria alterius unicuique ius proprium protegi potest. Quod si ex hac protectione impediatur ius alterius, per accidens est, atque quisque potest ut iure suo, licet per accidens impediatur ius alterius, quin licet per accidens, sequatur damnum alterius, l. si cui, §. denique Marcellus, ff. de aqua, & aqua plu. arcenda. Adde, non valere argumentum de casu privilegiato ad non privilegiatum, & de favoribus ad odia: præsertim quia Gregorius XIV. prohibet actiones istas, extrahere, capere, vel incarcerare, disunctiue per particulam vel: & sic licet Ecclesia possit tueri reum è Curie manibus violentè extractum (quia sic extractus habet etiam ius, ut dicebam pro sui defensione confugiendi ad Ecclesiam) non tamen in casu, quo reus fuerit violentè extractus ex Ecclesia ab aliis, poterit Iudex laicus illum sic extractum capere, vel incarcerare, quia hoc ipsum à Pontifice in Bulla prohibetur, cum disunctiue dictæ actiones prohibeantur, ut dicebam.

Instabis, saltem Ecclesie immunitate non gaudent extrahentes (præsertim qui damnatum iam, vel è carceribus reum in illis manentem extraxerint) si hi ad Ecclesiam confugiant, quia committunt crimen læsæ Maiestatis, ex textu in l. cuiusque, ff. ad l. Iuliam Maiest. Et docet ex communi Alexander consil. 35. num. 4. vol. 2. Bursat. consil. 116. num. 1. & 5. vol. 2. Viuius decis. 92. num. 4. Mastrillus de indul. cap. 59. num. 1. & 2. & alij passim.

Respondetur, nego antecedens, maximè in terminis Constitutionis Gregorij XIV. ubi tantum ab Ecclesie immunitate excluduntur rei læsæ Maiestatis in personam Principis: Vide quæ dicebantur supra dub. 23. sect. 4. & seqq.

40 Ex quibus ulterius sequitur, quod ipsi extrahentes Ecclesie immunitate etiam gaudeant, si in ipso actu extrahendi ipsos satellites, quin & quoscunque Regios Officiales vulnerent, & occidant; quia adhuc (licet crimen læsæ Maiestatis committant, ex l. 1. ff. ad leg. Iul. Maiest. & notant communiter Doctores apud Farinacium quest. 112. num. 136. & Antonium de Amatis decis. 1. & 4.) non tamen in personam Principis committunt. Vide cit. dub. 23. per totam.

DUBITATIO XXXIV.

An si reus extractus Ecclesie non restituatur, omnia acta sint nulla? ubi etiam quinam alij effectus inde sequantur?

SUMMARY.

- 1 Si Reus extra casus exceptos extractus, Ecclesia non restituatur, omnia acta sunt nulla.
- 2 Ecclesia est locus exemptus à iurisdictione Iudicis secularis quoad actum extrahendi reum ab ipsa extra casus exceptos; & propterea extractio, & sic omnia subsequencia sunt nulla.
- 3 Iudex præter casus exceptos non potest reum ab Ecclesia extractum in carcerare, vel interrogare, vel torquere, vel quidquam aliud iudiciale in eum facere.
- 4 Iudex secularis per capturam iniustam non acquirit iurisdictionem in reum.
- 5 Fundamentum iudicij si iure non subsistat, omnia, quæ in eo fundantur, irrita sunt.
- 6 Non potest Iudex in tali casu iuridicè reum interrogare, qui propterea non tenetur respondere ad mentem Iudicis interrogantis.
- 7 Extrahens illegitimè, vel contra ita extractum ulterius procedens, tenetur ex iustitia compensare reo omnia damna, quæ ex tali extractione ei contigerunt.
- 8 Extrahens illegitimè absoluti non debet, nisi prius restituerit Ecclesie extractum, & refecerit ei omnia damna, & interesse.
- 9 In debita rei extractione intercedit solum sa. rilegij culpa primario & per se, secundario verò & consequenti obligatio restituendi.
- 10 Nullus extrahens est, qui talem extracti restitutionem faciat, vel quia fecit bona fide, vel quia si mala, putat tantum esse sacrilegium.

Respondetur, quod si reus extra casus exceptos extractus, Ecclesie non restituatur, omnia acta sint nulla? Atque ita expressè definitur in Constitutione Gregorij XIV. ibi: Necnon irritum decernimus, & inane, si secus super his per quoscunque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, & docent Bartol. in l. presenti, Cod. de his, qui ad Eccles. Oldradus consil. 53. Syluest. verb. Immunitas 3. q. 4. Angel. eod. verb. num. 20. Abb. cap. inter alia, de immunit. Mar. Ital. lib. 1. cap. 6. §. 2. num. 11. Ambrosine. 15. num. 7. Peregrin. cap. 15. num. 21. Lezana verb. immunitas, num. 18. Suar. lib. 3. cap. 13. num. 12. & seqq. Clar. in pract. crim. quest. 130. Salon. quest. 60. art. 4. contr. 2. Less. lib. 2. cap. 29. dubit. 6. num. 52. Farinacius tom. 1. de carcerib. quest. 28. num. 5. & in append. de immunit. cap. 2. n. 56. Scortia epist. 152. & theor. 385. Layman lib. 4. cap. 3. in fin. & Bonacina cit. quest. 7. punct. 5. num. 2. & probatur, quia cum Ecclesia sit locus exemptus à iurisdictione Iudicis secularis quoad actum extrahendi reum ab ipsa, extra casus exceptos extractio est nulla ut potè facta ab eo, qui non habet iurisdictionem extrahendi, tum ob rationem dictam; tum quia reus habet ius, ne à loco sacro inuitus extrahatur) & sic omnia subsequencia sunt nulla.

Hinc sequitur, quod Iudex secularis non possit extractum reum in tali casu incarcerare, vel torquere, vel quidquam aliud iudiciale in eum exercere, quia cum ad hæc omnia requiratur, ut prius acquireret in reum iurisdictionem (quam per capturam sacrilegam

sacrilagam, & iniustam non acquisivit) consequens est, quod omnia ibi fundata, nulla, & irrita sint. Vnde fit, quod processus iudicij post huiusmodi sacrilegium, iniustam, & violentam extractionem institutus, ipso facto sit irritus; quia si fundamentum iudicij (sicuti dicebam) iure non subsistit, omnia, quæ in eo fundantur, irrita sunt consequenter, cum omnis ulterior iudicij processus fundetur in captura, per quam veluti possessio in reum acquiritur, consequens est, quod si captura illegitimè, sine iurisdictione, & per sacrilegam, & iniustam violentiam attentata fuit, reliquus etiam processus ipso iure irritus sit. Atque ita docent Farinacius, Suarez, Layman, Bonac. & alij in locis suprà cit. contra nonnullos paucos, quos innuit Suar. & Bonacina in tract. de excommuni. in particulari, disp. 2. quest. 3. punct. 16. §. 3. num. 17.

Sequitur secundò, quod Iudex secularis neque possit in dicto casu iuridicè reum interrogare, & consequenter reus non teneatur interroganti ad mentem eius respondere; quia Iudex secularis, vti dicebam, non habet iurisdictionem in reum eo modo captum, & reus eo modo captus habet ius se eximendi ab eius potestate, & procurandi, vt loco sacro liber restituatur; tum quia sicut reus, dum in Ecclesia existit, potest sine culpa resistere, ne inde extrahatur, & non tenetur Iudici seculari interroganti ad mentem eius respondere (cum sit extra eius territorium, & ius dicenti extra territorium impunè non pareatur, l. ult. ff. de iurisdic. omnium Iudic. & cap. 2. de constitut. in 6. ita neque tenetur respondere, postquam per vim extractus fuit; cum idem ius, quod ipsi ante extractionem competeat, post extractionem retinere videatur. Farinacius, Suar. & alij, quos suprà citabam.

6 Sequitur tertio, quod illegitimè extrahens, vel contra ita extractum ulterius procedens, teneatur ex iustitia compensare reo, vel eius hæredibus, omnia damna, quæ ex tali extractione reo contigerunt; quia non solum Ecclesiæ, sed etiam ipsi reo talis extractio iniuriola est; cum etiam reus (cui saltem secundariò, vt suprà dicebam, priuilegium immunitatis conceditur) ius habeat, ne in loco sacro capiatur) & sic si opus fuerit, capienti per vim possit resistere, vt suprà etiam dicebatur (& cum Iudex in reum, dum in Ecclesia existit, iurisdictionem non habeat. Vide Valentiam tom. 3. 7. disput. 6. & 15. punct. 1. quest. 2. Medinam in sum. lib. 1. cap. 16. Suarez cit. cap. 13. num. 15. Farinacium de carceribus quest. 28. num. 5. & in append. de immunit. cap. 20. num. 221. Bonac. cit. quest. 7. punct. 6. num. 1. & 2. Sanchez tom. 1. consil. moral. lib. 3. cap. vnic. dubit. 17. Scotiam theor. 385. Layman lib. 4. tract. 9. cap. 3. num. 14. Villalob. in summa, tom. 2. tract. 39. diff. 8. num. 4. Lezanam verb. Immunitas, num. 20. Peregrinum cap. 15. num. 26. & Ambrosinum de immunit. cap. 15. num. 7. Vide etiam S. Augustinum in persona Bonifacij Regis, cap. miror, 17. quest. 4. Syluestrum verb. Immunit. 3. in fin. Ioannem de Vichis de immunit. num. 165. Marium Ital. lib. 1. cap. 6. §. 11. num. 23. Capell. Tolosan. decis. 423. num. 3. in addit. & Decianum lib. 6. cap. 27. in princip. qui propterea, & arg. c. conquer. de restit. spo. lia, & aliorum iurium tradunt, quod illegitimè extrahens, absoluti non debeat, nisi prius restituerit Ecclesiæ extractum, & refecerit ei, vel eius hæredibus omnia damna, & interesse.

8 Obiicies, S. Th. 2. 2. quest. 99. art. 2. ad 3. docet, quod in indebita rei extractione è loco sacro, intercedat solum sacrilegij culpa: ergo.

Respondetur, distingo ad mentem S. Th. antecedens, intercedat solum sacrilegij culpa per se, & primariò, concedo; secundariò, & consecutivè etiam (quatenus scilicet, supposita immunitate, competit reo ne iniuritus ab Ecclesia extrahatur) nego.

Instabis, nullus extrahens est, qui talem extractio re-stitutionem faciat: ergo.

Respondetur, id esse, vel quia extrahens bona fide extrahit, putando in casu, quo extrahit, extrahere sibi licere ex probabili aliqua opinione Doctorum, vel dato, quod mala fide extrahat, id esse, quia sequitur opinionem eorum, qui dicunt, quod in indebita rei extractione è loco sacro, intercedat solum sacrilegij culpa contra locum sacrum, & non etiam iniustitiæ contra reum extractum, quorum Doctorum opinionem probabilem putant Suarez, & Bonac. in locis suprà cit. licet alij quos citat, & sequitur Diana part. 6. tract. 1. resol. 32. meritò ad id ex rationibus supra adductis non consentiant. Et si contra eos obiicias, talem restitutionem non esse vsu receptam; respondent, esse tamen illam vsu recipiendam, & iudicibus restitutionis obligationem imponendam, non obstante consuetudine in contrarium; quia huiusmodi consuetudo, quandiu durat priuilegium immunitatis locis sacris concessum, est contra ius naturæ, contra quod induci non potest consuetudo. Vide Valentiam loc. cit. vers. ad primum argumentum, & Suar. cit. num. 15.

DVBITATIO XXXV.

An, & quam culpam, & poenam incurrat indebitè reum extrahens è loco sacro. Et quis?

SECTIO I.

Dubitationis Resolutio.

SVMMARIVM.

- 1 Extrahens indebitè reum à loco sacro incurrit culpam sacrilegij grauissimam, quia in re grauissima facit contra sanctitatem Ecclesiæ, & infert iniuriam grauissimam Deo, cui Ecclesiæ dicata est.
- 2 Extrahens indebitè reum è loco sacro incurrit infamiam ex legibus Caroli IV. & inhabilitatem ad Concilia publica, & priuationem honorum ex iisdem legibus.
- 3 Item incurrit poenam capitalem, quia reputatur crimen istud crimen læsæ maiestatis, cum Diuinam Maiestatem offendat, qui eius domum violat.
- 4 Extrahens indebitè reum ab Ecclesiâ, & surpat iurisdictionem Pontificis, de cuius licentia solum reus in Ecclesiâ existens extrahi inde potest.
- 5 Poena iuris civilis circa punitionem extrahentis reum ab Ecclesiâ, non videtur vsu recepta, quia tam in puniendo, quam in indicando tale crimen, non iuri civili, sed iuri canonico standum est.
- 6 Item incurrit de iure canonica poenam pecuniariam aliquando 30. librarum examinatis argenti, aliquando nonaginta solidorum.
- 7 Poena pecuniaria in tali casu inspecta qualitate delicti, & persona poterit arbitrio Iudicis moderari.
- 8 Poena laica contra immunitatis Ecclesiæ Violatores non est antiquata, contra nonnullos Doctores, quia per Tridentinum, & constitutionem Gregorianam renouantur circa id omnes poenæ in antiquis canonibus laicæ.
- 9 Item incurrit poenam excommunicationis non laicæ, sed ferenda sententia, tam vigore Iuris communis, quam etiam constitutionis Gregorianæ.